

COSINZEANA

REVISTĂ LITERARĂ ILUSTRATĂ

REDACTOR:
SEBASTIAN BORNEMISA

Cuprinsul:

I. Agârbicean: Ceasuri de seară.

I. U. Soricu: Cântece, poezii.

Adrian Corbul: Taurul din Jovet, nuvelă, trad.

Radu Mărgean: A plecat și ea acum, poezie.

T. L. Blaga: Căderea frunzelor în timp de toamnă.

T. Murășanu: Balada drumeților, poezie.

FLORI DE-O ZI:

R. M.: Cluburi ciudate...

* * * Regina costumelor.

CĂRȚI PRIMITE LA REDACȚIE

SCRISORI DELA REDACȚIE

GHICITURI

ILUSTRĂȚII

Librăria Națională, S. Bornemisa

Orăștie—Szászváros

Cele mai noi
cărți literare!

<i>Liviu Marian</i> : Printre stropi	cor.	1:50
<i>Iosif</i> : Cântece, poezii	"	2:—
<i>Chiru Nanov</i> : Peste Dorna, note de călătorie	"	1:50
<i>Dostoievsky</i> : Amintiri din casa morților, roman	"	1:50
<i>I. U. Soricu</i> : Florile dalbe, poezii	"	2:—
<i>V. Eftimiu</i> : Poemele singurătății, poezii	"	2:—
<i>M. Cruceanu</i> : Spre cetatea zorilor, poezii	"	1:50
<i>Dr. E. Sterian</i> : Educația sexelor	"	1:50
<i>Al. Ciura</i> : Foiletoane	"	1:60
<i>N. Zaharia</i> : Viața și opera lui Eminescu, studiu	"	3:—
<i>H. Stahl</i> : Dela manevre și alte schițe vesele,	"	1:50
<i>Novicow</i> : Emanciparea femeii	"	2:—
<i>P. Eliade</i> : Studiu despre M. Maeterlinck	"	1:—
<i>V. Onițiu</i> : Din cele trecute vremi	"	2:—

Cele mai noi
cărți literare!

Pentru porto să se trimită deosebit 20 bani de-o carte. Comandele se execută cu cea mai mare promptitudine. Librăria e provăzută cu un bogat asortiment de cărți literare, și la dorință procură și cărți cari îi lipsesc. Mai are mare depozit de hârtie de cancelarie și pentru scrisori, cerneală și revizite școlare. Cereți catalogul gratis și franco.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Depozit românesc

de

PIANE ȘI ARMONIURI în Sibiiu, str. Cisnădiei 7.

Piane și pianine din cele mai bune fabrici din Austria și Germania, în nuc mat sau poleit, în lemn negru, mahagon, palisandru verificabil, construcțiune modernă, cadru panceraț, agrafe, moderator etc., — se pot cumpăra cu preț foarte favorabil în depozitul meu. Transportul și pachetarea sunt gratuite. Școalele, reuniunile de cântări și alte instituții culturale primesc favor special.

Armoniuri de școală
bune și solid lucrate.

Rog sprijinul onoratului public român.

Cu distinsă stimă

TIMOTEI POPOVICI,
profesor de muzică

Sibiiu—Nagyszeben

Strada Cisnădiei 7.

9—20

A APĂRUT

în editura „Librăriei Naționale”
din Orăștie:

LIVIU REBREANU: FRĂMÂNTĂRI,

un frumos volum de nuvele, în care finăru scriitor ardelean dovedește un bogat talent și o fină pătrundere a sufletului omenesc, prinzând în tablouri pline de viață caractere, cari te zguduie și te mișcă adânc. — Prețul unui volum e C 1:50 + 10 bani porto.

Cele mai de samă noulăși literare,
apărute în 1911 în Ardeal, sunt:

Alexandru Ciura: Amintiri
și „Almanahul
scriitorilor dela noi”,

care cuprinde fotografiile alor 46 scriitori ardeleni și câteo bucată literară inedită a lor. — Prețul fiecăreia e cor. 1:80 franco. :: ::

Cine le comandă amândouă
le capătă cu cor. 3:20 franco.

Se află la

Librăria Națională, în Orăștie.

A apărut

POEMELE SINGURĂTĂȚII

de **VICTOR EFTIMIU**, autorul neîntrecutei piese: „Înșiră-te mărgărite”. — Volumul elegant, pe hârtie fină, de 224 pagini, cuprinde toate poeziile talentatului scriitor, care într-o formă ușoară, singură în felul ei în literatura noastră, ne redă în versuri pline de măestrie și de farmec sentimentele unui suflet de-apururi zbuciumat.

Volumul a apărut în editura
„LIBRĂRIEI NAȚIONALE”
din Orăștie — Szászváros.

Prețul unui exemplar e cor. 2:—. Pentru România Lei 2:50. — La comandă de peste 5 esemplare se espediază franco; iar la una de peste 10 esemplare se dă un rabat de 10% și se espediază franco.

GOSINZEANA

REVISTĂ LITERARĂ ILUSTRATĂ

* * *

REDACTOR: SEBASTIAN BORNEMISA

CEASURI DE SEARĂ

— SUNTEM NUMAI MATERIE? —

ION AGÂRBICEAN

Sunt așa de rari clipele când ne simțim pe noi înșine! De obicei trecem prin viață cu privirile hotărâte, ingenunchiate, ori indiferente. Rar deslușim un larg semn al întrebării din ochii oamenilor. Se zice că ochii sunt ferestrele sufletului nostru. Ar urmă deci că sufletul nostru se simte pe sine rareori în viață, și că atunci din el cresc nenumărate întrebări, cari toate ne umplu c-o teamă nedeslușită. Teama aceasta nu mai privește viața, lupta noastră zilnică, pretiniile ori dușmăniile noastre, bucuriile ori durerile de ieri și de azi. Ca și când acestea n-ar fi existat, sau ne-ar fi streine, așa ne desfacem de ele în clipele rari când ne simțim pe noi. O taină ne înfașură ca un veșmânt fumuriu, ceva nedeslușit se ridică din noi: sunt clipele visărilor adânci când sufletul se saltă la suprafața vieții noastre.

Să fie om care să nu fi trecut prin astfel de clipe? Nu este. Se poate ca cineva să nu le fi observat, ori să fi trecut peste ele cu ușurință, nepricepându-le importanța. Numai astfel se poate înțelege că întâlnești oameni cari se bat în pept, că ei sunt numai creier, numai materie. Convingerea aceasta a lor o țin superioară și se cred în posederea unui mare adevăr. Ei nu bagă de seamă că se desmint chiar apărându-și principiile lor. Ei nu pot pricepe că nu trupul, materia lor, cu întreaga ei minunată organizare, e aceea ce se apără luptând cu idei cari niciodată nu pot răsări din materie. Nu pot pricepe, pentru că nu s-au simțit poate niciodată pe sine înșiși.

Nu-i bine să-i desprețuim, ci să-i compătimim pe astfel de oameni. Sunt ca sârmanul orb pe care înzadar te ostenești să-l plimbi printre straturile de flori: el nu va cunoaște frumseța culorilor niciodată. Și vecinic va fi hotărât să jure că în lumea asta nu e decât întunec, — sau cum va numi el lipsa luminei.

În ceasul acesta de inserare târzie mi se arată mai întâi limpede adevărul acesta. După ce trecusem demult peste înfricoșata clipă când m-am cunoscut mai întâi, aveam o dorință neînvinsă să-i fac și pe alții să se vadă pe sineși. Și totdeauna rămâneam zăpăcit cunoscând deșertăciunea încercărilor mele. Rămâneam cu

atât mai uimit, cu cât observasem în multe rânduri suflete puternice luptându-se cu tărie, cu strălucire împotriva convingerilor mele. Suflete puternice, superioare mie, dar oarbe încă. Atunci nu pricepeam, dar în ceasul acesta târziu de seară, când adierile nopții ce se apropie, mă învie tot mai tare, văd limpede. Din suflet mi se înalță ca un cântec ce nu se aude, numai parfumul i-l simțesc. Simt cum cresc, par-că mă ridică în slavă tainele firii, par-că taina din sufletul meu s-a unit cu uriașa taină ce ne încunjură cu mii de brațe din toate părțile. Mă simt, în aceeaș clipă, și mare și mic; mare căci umplu universul cu închipuirea, și mic căci înțeleg așa de puțin și simt puteri nemărginite deasupra mea. Nu poți disprețui pe nime, în astfel de clipe; nu-l poți judecă pe deaproapele. Ești mai aplicat să ierți ca orișicând: bunătatea îți inundează din toate părțile sufletul. Rămâi uimit de tine însuși și de orice om la care te gândești. Crezi că fiecare om e un zeu, care niciodată nu se va plecă înaintea convingerilor tale, dacă acelea n-au crescut și în sufletul lui. Deasupra noastră a tuturor e o putere care ne călăuzește.

Cine, oare, va putea să arate, negru pe alb, cum a ajuns însuș la cunoștința de sine, la trezirea sufletului său? Va putea să spună, de sigur, multe antecedente, multe consecvențe, dar vederea aceea limpede, lumina aceea orbitoare ce l-a fulgerat, liniștindu-l de chinurile îndoelii, cine va putea să spună de unde s-a coborât? Cine i-a trimes-o? Simțim că nu-i dela noi.

Orbirea sufletului nu se aseamănă cu orbirea firească. Aceasta din urmă e fără leac. Cea dintâi cred că nici într-un caz. E de lipsă numai ca puterea cea vecinică, înrudită cu noi, prietină nouă, să fulgere o clipă adâncurile unui suflet. Am putea spune că ochii sufletului niciodată nu-s orbi, ci numai închiși. Pleoapele sunt lăsate grele. Chiar astfel fiind se bucură de multă vedere, dar de o vedere la întunec. Pentru că să-l disprețuești, ori să te ții mai sus decât el, dacă în toată clipa pleoapele se pot ridică, și va zări comori nebănuite de pricepere și de simțire? Altul s-a milostivit să-ți ridice ție plumbul de pe ochi, cine-l va opri pe acest altul să-l ridice și de pe ochii vecinului?

Luncile sunt împânzite de monotonul târăit al greerilor. Parecă luncile ar fi bătucite cu stoluri de păsărele mici-mici, cari ș-au înfipt ciocurile subțiri în pământ și ciripesc scurt, necurmat, tremurând domol

din aripioarele lor de gânganii. Un glas de tulnic aleargă prin noaptea pădurilor. Nimic nu-l oprește 'n drum, numai depărtările cu fiorul lor de nemărginire îl înghite.

Și, ca această dulce melodie, nestânjenit de nimic aleargă gândul topindu-se numai târziu, spăimântat de nemărginire. Se stinge și naște din nou, nedeșertându-ne ființa, nesărăcindu-ne, ci, dimpotrivă îmbogățindu-ne cu fiecare nou drum ce-l face în depărtări. Totuș prin gândurile acestea parcă se cerne neîntrerupt o durere tainică. Să fie aceasta durere reală, ca un jungheu de pildă, ori să fie numai conștiința neputinții noastre de-a pricepe totul? E ciudat că toate gândurile adânci dor. Poate unde trebuie să te umilești când te crezi mai mare, mai neînvinș. Nu e o durere care să te facă nefericit, ci e un izvor nesecat de alte gânduri noi. E, par'că, începutul nenorocirii, și-i simți povara ei apăsătoare și totuș nemărginit de dulce, de dorit. Căci nemurirea nu poate fi altceva, decât lanțul nesfârșit de noi gânduri, de noi simțeminte, vecinicul sbor al sufletului. Și cine nu va putea să spună că nu s-a aflat în astfel de clipe, când a simțit fără margini puterea, lăcomia lui de a gândi și de a simți? Cine n-a întrezărit lanțul nesfârșit al întrebărilor ce bat la porțile sufletului nostru, și n-a gustat veninul dulce al lăcomiei de-a auzi răspunsurile?

Vai, nu mai e vorba aici nici de creier, nici de materie! E vorba numai că plumbul a căzut de pe ochii vecinici ai unui suflet.

În plenitudinea comodităților, a fericirii tale materiale, ce te face, iubite cetitor, să-ți simți deodată sufletul greu și ochii triști, în cari plutesc întrebări poate neprecisate deplin? Ești sănătos, avut, cinstit, cei din jurul tău te stimează și totuș tu arare, ori adeseori îți tulburi seninătatea privirilor, te pierzi în lumi cu totul deosebite de cea din jurul tău, și ai convingerea că nu-i o închipuire, ci ceva adânc și mare, în fața căruia te pleci, căci nu-l poți pătrunde. Realitatea acelei lumi înalte, în care aleargă gândul tău, o pricepi mai bine din responsabilitatea ce-o simți în fața ei. Nu e om care să nu se simtă responsabil în fața nemărginitului. Ca și când mii de legături ne-ar lega de el.

Simții aproape de mine ca un fășăit prin iarba moale. Un prietin bun veni și se așază în tăcere lângă mine. Enorma pecete a păcii și a tainei, luna, lumina din înălțimi.

„Vin dela un om care ș-a alungat nevasta, chiar mai înainte“ începù șoptind prietinel meu. „E o istorie ciudată“ adăugă el cu aceeaș voce abia deslușită. Îmi părea mai mult că citesc într-o carte, decât că-l aud pe el.

„Căsnicia lor a fost scurtă: două săptămâni. El avuse și de zece ani relații cu femeia, dar s-au luat numai înainte cu două săptămâni. Zadarnic am încercat să-l conving că e o prostie ce face. Pe nime n-a voit să asculte. Trebuie să știi că omului acestuia îi murise numai c-o săptămână înainte de-a se cunună cu femeia

alungată, adevărate lui nevastă. Am cunoscut-o bine, Am fost și la îngroparea ei. A fost o femeie bolnăvicioasă. Doisprezece ani a zăcut pe coaste. În ea nu mai eră viață, numai în ochi. Aici se grămădise par'că o lume nemărginită. Ah! Dumnezeu, ce ochi! Nu-i puteai privi căci te orbeau cu nesfârșita lor lumină și bunătate. Am uitat, am să uit toate privirile femeilor ce le-am întâlnit în viață, dar ochii acestei bolnave vor fi așantți asupra mea și când mă voi sbate în chinurile morții. Din pragul vecinicii mi-or lumina! Căci, trebuie să-ți spun, ori cât mă înspăimântă micul ei schelet de căteori o cercetam, ochii ei mă îngenunchiau de uimire și de admirare. Nu mai păreau ochi, ci un adevăr ce mi se arată limpede. Un adevăr înalt și liniștitor“.

O pasere de noapte fâlfâi cu aripile moi pe deasupra noastră. O urmărirăm amândoi până ce o înghiți întunerecul. Apoi prietenul vorbi iar. Îl ascultam cu plăcere. Povestea lui îmi părea o continuare a gândurilor mele în acest ceas de seară.

„Bărbatul ei, crezù întâi, că-i o boală ce trece. A purtat-o pe la doctori, prin spitale. O iubise mult și 'n cei trei ani dintâi ai boalei, el devenise mai mult o umbră. Însănătoșarea însă nu venia. Durerea lui se schimbă într-o ură adâncă, întâi împotriva vieții, apoi, tot mai mult împotriva femeii. Își vedeă zdrobit idealul vieții, fericirea? Simțurile lui se revoltaseră? Răbdarea lui ajunsese la margine? Cine-ar putea spune! Poate toate trei cauzele, ori și altele, îl umplură de ură împotriva bolnavei. Amintesc numai în treacăt ce tiran e ochiul care s-a adăpat dintr-o frumsețe. Dintr-o frumsețe trecătoare. Floarea cea mai gingașe, cea mai împodobită și mai parfumată, pe care ochiul tău a sărutat-o și poate și buzele tale, îndată ce s-a veștețit o calci în picioare. Și parfumul ei, și frumseța-i trecătoare le uiți, ca și când n-ar fi fost!

Bărbatul bolnavei începù să aibă relații cu nevasta de care ți-am spus c-a alungat-o acum. Și cu cât relațiile acestea creșteau, se întăreau, el privea cu ură tot mai adâncă la floare veștețită care nu voia să moară. Eu nu-ți zic că e ușor să trăiești c-un bolnav în casă ani de-arândul. Dar c-a s-ajungi la o dușmănie atât de adâncă, precum eră a omului acestuia, îți trebuie, cred, o deosebită structură sufletească. Pe cât o iubise pe-atâta o ură acum. Cred că și mai mult. Cu lunile n-o mai cercetă în camera ei de suferință, de tăcere și de așteptare. Da, de așteptare! Căci deși înaintea ochilor acelora el nu putea ascunde nimic, totuș ea speră că se va întoarce la dânsa, uitând pe ceealaltă. Speră și-l iertă. Și mai ales iertarea aceasta eră ce el nu putea s-o suferă.

Patima lui față de străina îl înfuriă câteodată atât de mult, încât îl schimbă în fiară sălbatică și intră cu pumnul încheștat la bolnavă: „Nu mai mori? Vai nu mai mori?“ El nu mai putea să-și tănuiască relațiile lui păcătoase? Căută o alinare a cunoștinții ticăloșiei sale în plăcerile simțurilor? Se simțea umilit ori de căteori vedeă ochii bolnavei? Cine-ar putea spune!

O adunare de protest a locuitorilor albanezi și turci în orașul Üscüb, împotriva guvernului și a luptelor interne din Albania.

Destul că în anii din urmă abia o cercetase de două-trei ori. Nici nu mai vorbea cu nime despre dânsa, ca și când ar fi murit.

Deslegând-o moartea de chinuri, îl desleagă și ea de bărbat. Din privirea ei din urmă el citea asemenea limpede că-l înțelege și că l-a iertat. La o săptămână, în casă veni noua stăpână.

Trebue să știi că omul acesta n-a fost niciodată sărac. Acum se vede la culmea fericirii sale. Așteptările sale în sfârșit se împliniseră. Tot ce era în el materie vie era îndestulată acum. Prevedea o fericire fără sfârșit.

Ce va visat într-o noapte, ce-i va fi trăsnet prin cap în vreo zi, destul că la începutul săptămânii a doua își bătut cumplit, așa din bun senin, nevasta. Ea tipă înebunită, nevoind să creadă, căzută în genunchi, plânse. Totul fu înzadar. El o bătut brutal până ce femeia își perdut cunoștința.

Când se trezi, crezută că visează. Dar îndată ce l-a zărit, a simțit realitatea. El nu mai era omul cel vechiu. Ochii lui priveau ficsați, pe sub pelița obrajilor părea că-i umblă ființe vii.

— Nu mai pot trăi cu tine“ oftă el fără s-o privească. Se rugă femeia desnădăjduită, venită rudeniile. m-am dus eu ca prieten.

— Nu mai pot trăi cu ea! era singurul răspuns ce ni se da la toate insistențele și sfaturile noastre.

— Poate ți-ai și ales alta“ zise o rudenie batjocoritor. El îl privi tăcut și nu-i răspunse.

— Poate ești îndrăgostit într-alta?“ i-am zis eu după ce rămăsesem numai singuri.

— Niciodată nu voi mai fi“, îmi răspunse privind-mă rece și adânc. Am văzut că nu-l pot îndup-

leca. Am plecat. N-am văzut nici un razim pentru toată hotărârea lui, închee prietenul. „Ceea ce-mi trece prin gând nu poate să fie o explicație.“ Tăcui apoi și privi stelele ce scânteiau în văzduh, calea laptelui ce se întindea fumurie.

— Ce-ți trece prin gând? îl întrebai eu repede.

— Mă gândesc că numai acum, după ce bolnava a murit, simte cu adevărat nedreptățile ce i le-a făcut. Dar ea-l iertase. El putea fi mulțumit.

— Ea-l iertase“ repetă eu „dar dânsul nu s-a iertat pe sine. Și asta e de căpetenie aici“.

Prietinul tăcui un lung răstimp. Urmărea un nou-raș care se țivea cu argint pe cât se apropia de lună. Șoapte părea că trec din când în când pe deasupra noastră. Răcoarea, umezeala de rouă umplea tot mai tare aerul.

— Poate să ai dreptate, zise el într-un târziu. Nici nu mă așteptam să-mi mai răspundă. „Poate să ai dreptate! Sunt în noi porunci mai grele și mai puternice decât ale materiei. Legile materiei înving pe-o clipă în noi, dar legile cele tainice ne țin roboți pe veci, par'că.“

Presimțirea mea, când prietinul își începui povestirea, nu mă înșelase. El venia să continue gândurile mele din acest ceas sfințit de pace.

În dramele omenești nu e vorba atât de legile materiei, ci de faptul că plumbul a căzut de pe ochii vecinici ai unui suflet, de faptul că ceea din urmă se luptă cu ceea dintâi, și, cel puțin în clipa din urmă, totdeauna ies biruitoare ceea vecinice. Însă niciodată învingerea nu vine numai dela noi. Multora li-e greu să recunoască adevărul acesta; îl alungă și cearcă să nu-l vadă, pe când ar trebui să i se închine și să-l bi-

Fetița de 5 ani a medicului italian Guidini din Turin, care însoțește pe tatăl său în toate escurziile, pe cari le face acesta. Micuța italiancă a urcat deja munți și de 3400 metri înalți.

necuvinteze. Căci el ne face să simțim că nu suntem nici singuri, nici săraci, nici slabi, ci puternici ca niște zei, pe fruntea înălțată a căroră e rânduit să lumineze lumina cea mai de preț din lumea pe care o cunoaștem.

o o o

Căntece

I.

Îmbrăcată 'n rupte zdrențe,
Trece-așa încet și lin,
Avuția-i e copilul
Și mărgeanul dela sin.

Ghicitoareo, de-mi vei spune,
De-mi vei spune-adevărat
Mă iubește ea, frumoasa,
Ai un galben ferecat.

Dar să știi, de-mi spui minciună,
Am să cer dela primar
Fără milă, ghicitoareo,
Să te dea din sat afar'!

II.

Cucule, pribeagule,
Prietinule, dragule,
Netezește-ți penele
Și lasă poienele,
Că de stat nu mai e modru,
Bun rămas ia-ți dela codru,

Dela lunci, dela izvoare,
Dela floare de cicoare,
Dela valea tănuită,
Dela mierla mult iubită.

Că rămas bun mi-am luat
Dela ce-mi fu drag în sat,
Dela hore, șezători,
Dela fete și feciori,
Dela îngerul ce-l pierzi,
Dela draga cu ochi verzi!

III.

De ce mă ciartă ochii limpezi
De rostul cântecului meu,
O lume știe că-mi ești dragă,
Dar spune-mi, ce vină port eu?

Putea-vei să oprești vreodată
Al ciocârliei cald avânt,
Când ea, de soare îndrăgită,
Se naltă 'n ritmic, dulce cânt?

Dar poți tu și în câte inimi
Aprins e dorul tău acum?
De unde știetrandafirul
Pe câți imbată-al lui parfum?

Ci eu îmi știu icoana dulce
Spre care cată ochii mei
Și știu de unde-am rupt lumina
Care plutește 'n jurul ei!...

I. U. SORICU

o o o

TAURUL DIN JOUVET

de PAUL HERVIEU

Pe coasta mare, unde copacii n'au putut crește niciodată, Hugnes Barros păzește două sute de miei; un sfert de turmă îi aparține lui.

Sunt trei luni dela Paști încoace, de când își mână dobitoacele prin pășunile izolate, pe cari le-a luat cu chirie, și cari se întind între muntele Archets, Combelouve, Băile Ursului și locul Jouvét.

Azi, își așteaptă merindele pentru o săptămână; cele pe cari le avusese s'au sfârșit și îi este foame.

Dinaintea sa, turma se mișcă încetișor; câteva blăni negre se deosebesc prin muițimea de blăni albe. Hugnes Barros stă în picioare, răzimându-și trupul voinic de o bătă zdravănă, a cărei scoartă a crestat-o frumos cu cuțitul. Umerii lui robuști se umflă sub mantaua largă de cuirasier, pe care a cumpărat-o iarna trecută, dela un negustor ambulant, din cei cari vând lucruri de reformă pe la bălciuri. Când suflă vântul pul-panele mantalei de postav, fâlfăesc, dând la iveală o parte din pantalonii lui de catifea castanie, vâriți în niște ghete de piele solidă. Fața incultă și aspră a păstorului este ocrotită de borurile largi ale unei pălării de pâslă eșită de soare, vârgată de ploaie și de colb.

Hugnes consultă mereu cerul și e nerăbdător fiindcă îi este foame.

În sfârșit, cei doi câni ai săi se apropie de el mărind, cu urechile ciulite.

El duce mâna sa aspră la frunte, deasupra ochilor; și pe strâmtoarea de piatră își deslușește muieroa care urcă din greu, cu pași mărunți.

Femeia duce un coș mare sub brațul stâng, și cu cel drept trage de funie un taur slab, cu picioarele scurte; unul din coarnele lui e rupt, celălalt e lat, cu vârful negru.

Din când în când, cu o simplă mișcare a capului, dobitocul oprește femeia în loc, ca să-și plimbe tacticos limba violetă pe coastele-i sumbre.

„Da n'ai să mai vii?“ strigă păstorul.

Dar obosită de urcuș, cu gâtlejul strâns, femeia nu-i răspunde.

El reia:

„Și ce mi-aduci acolo? Cin' ți-a dat vita asta?“

Când ajunge pe pisc, nevastă-sa se grăbește să-i răspundă, gâfâind:

„Blăstămatul ista cu un corn... el m'a făcut să întârziu... Să-l păzești pe sama lui Tayot, până o trece zăduful. — Nu vrea sa stea nici pe livadă, nici în coșar.

— Și cât o să îmi dea Tayot pentru osteneală?

— Mi-a zis așa, că o să vă înțelegeți voi.

— Ba! ba! să-i spui că nu primesc mai puțin de două-zeci de gologani pe săptămână. Că doar și eu plătesc aci nouăzeci de franci chirie!

— Așa am să-i spui.

În vremea muierea scotocește prin coș, bărbatul merge de ia un mai și un par din coliba-i de peatră;

Poliția din Paris în lupta sa, aproape zilnică, cu apașii, cari te atacă ziua în amiaza mare, a fost înzestrată cu un scut de oțel, care să prindă gloanțele periculoșilor hoți, când vreau să-i prindă, la caz că ar pușcă. Arătăm aci scutul de oțel, după care stă ascuns polițistul.

apoi, la câțiva pași, îl proptește pe taur de funie: dobitocul îl observă cu ochii injectați, imobili și vicleni.

După aceea Hugnes se așează pe o ridicătură și cercetează cu plăcere merindele înșirate pe pământul sterp, ale cărui rare smocuri de iarbă se leagănă la vânt.

Bun! de data asta pâine e destulă; bun și cașul albăstrui... Dar slănina? unde e? ori a uitat-o? — muierile astea!..

Dar, răbdare!, nevasta zimbește: iată slănina, și costițele afumate, și tutunul, și cele două litre de vin cari vor da un gust acrișor apei din fântână.

Numai decât, păstorul își astâmpără foamea, și stă de vorbă cu gura plină: copiii sunt bine? Cel mare tot de drăcii se ține: ce poamă! se dă la muieri! Dar bătrânul tată? Tot nu vrea să se lase a fi operat de gâlca din gâtlej? Într'o bună zi are să-l înădușe, afurisita ceia de gâlcă; la urma urmei, de ce-și face de cap? Ah! pândarul s'a hotărât în sfârșit să facă proces-verbal găștelor lui Ioseph Mabre. Eră și vremea! Dar iarba de pușcă făgăduită de căruțaș: când are de gând s'o aducă din Albertville? Tocmai să văd doi vulturi cari se rotesc din ajun deasupra prăpastiei unde a căzut un miel.

...Hugnes Barros și-a sfârșit frugalul dejun. Deșurubează dopul de lemn al burdufului atârnat de umeri cu o curea: îl ridică cu ambele mâini, și tot apăsând pe pielea de țap, primește în gură un țâșnet lung și răcoros de băutură!

Apoi, netezindu-și mustățile, se apleacă deasupra femeii și, în singurătatea aceea absolută, îi dă marele sărut al naturii, la care au tot dreptul.

II.

Pe când nevasta, ușurată de merindele aduse, scoară cu pași ușori și hotărâți văile cari duc la satul Longefry, bărbatul stă lungit pe burtă și trage, sătul, fumuri din pipa-i neagră.

De acum, opt zile încheiate, n'are să mai vadă față omenească... Ei și?

Sub pleoapele pe jumătate închise, el vede sclipind în vale lama argintie a râului Isère ce străbate prin petriș și prin păduri. Casele din Centron, sădite în inima unei păduri bătrâne, îi apar ca niște fluturi galbeni într-un gard înflorit; iar în depărtare, viile din Bellentre, înverzesc pământul ca un covor de mușchiu.

Când păstorul își întoarce obrazul pe perna coastelor lui, deslușește în partea cealaltă lacurile verzi din vâlceaua Tignes, cari par niște jghiaburi înguste, pe unde cascadele tremurătoare au aerul unor coame de cai albi.

În sfârșit adoarme de somnul greu și fără de vise al amiezei.

Deodată, lătraturile câinilor îl scoală: taurul și-a smuls priponul din pământ cu o crâncenă smucitură și acum îl țarește după el, răspândind panică printre capre și oile grele.

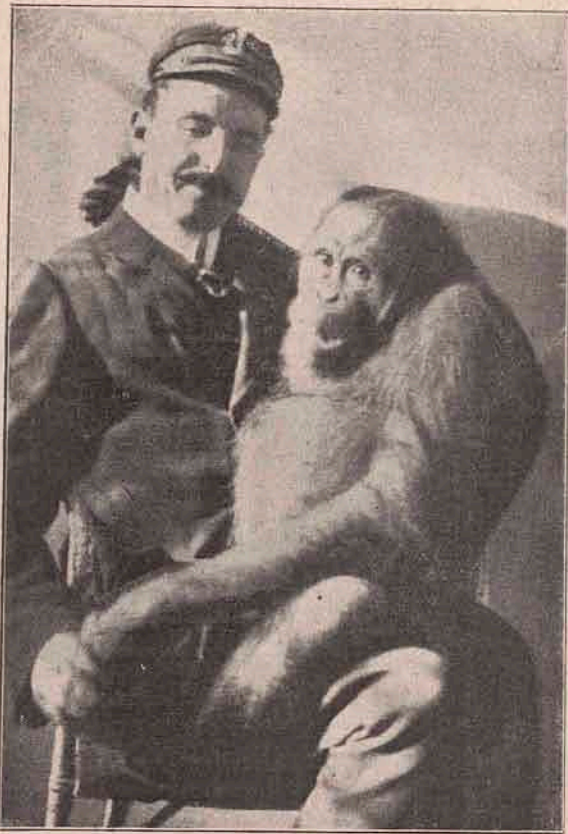
„Său, pe taur!.. Său!.. Său!.. Mușcă-l!..“ strigă Hugnes cu mișcări furioase.

Dar câinii, neobișnuiți cu acest serviciu, urlă pe loc și refuză să înainteze.

„Așteaptă, încornuratule, că-ți arăt eu!“

Și el merge spre taur.

Acesta se oprește cu îndrăzneală și-și pleacă fruntea amenințătoare și mutilată.

Un îmblânzător al orangutanului, ținându-se cu el prietenește după cap.

Barros îi arde botul cu o strașnică lovitură de mai; și cum dobitocul se întoarce mugind, îl înfașcă de funie. Apoi, bate cu o singură mână parul în pământ și merge de aduce mai multe blocuri de piatră, pe cari le întinde dealungul funiei, până ce botul animalului se apropie de pământ.

„Mai postește, ca să te liniștești o leacă“.

Și îi toarnă pe spinare o ploaie de lovituri de bătă.

După aceea, își duce turma la o pășune nouă.

Dobitoacele se depărtează, descoperind rădăcinile rase ale ierbei devastate, și în vremece câinii le prigonesc, copitele lor spintecă grabnic corola roșie sau albastră ale digitalelor și ale tuturor florilor nesănătoase, pe cari, cu toată lăcomia lor, se feresc de a le mânca.

... Către asfințit, Hugnes se întoarce cu oile pe cari le închide, unele sărind peste celelalte, între o stâncă uriașă și trei movițe.

Dar taurul a reușit să se libereze din nou, și rățăcește mai încolo, aspirând vântul, scoțind mugete răspiccate, biciuindu-și pulpele cu sfârcul cozii sale mlădioase.

Păstorul, aiurit, mormăie printre dinți:

„Ah! Tot mai vrei, spurcăciune? Păi, să-ți dau eu!“

Și iată-l dând fuga, cu bâta atârnată de gât cu o curea.

Taurul, care așteaptă cu un aer hotărât, scormonește pământul cu copita, improșcând bulgării de țărână în toate părțile. Apoi, în clipa când să se lupte, el mișcă ochiu-i viclean și cu un avânt oblu, dă fuga în vâlcea.

Hugnes Barros îl urmărește într-o goană turbată, printre fragmentele de schist, căciulele de zăpadă, printre petricele și izvoare.

Numai odată, lângă hambarul ruinat al Albilor, omul l'a ajuns pe dobitoc. A voit să-l apuce pe la spate, să-l înfașce de coarne și să-l doboare, răsucindu-i grumazii, după cum a învățat. Dar mâna sa n'a întâlnit decât o frântură de corn și o ureche. Cu toate acestea, s'a aninat de ele, tot lovind cu degetele lui înfierate, în picioarele adversarului. Acesta, profitând de avantajul că avea numai un corn, a scăpat cu o săritură, dispărând în noaptea, care se urcă din vale.

Barros, care a lunecat într'o mocirlă, blestemă ridicându-se de jos:

„Și du-te dracului!“

Palmele și genunchii lui jupuți îl ard. Orientându-se în întunericul amurgului, el descoperă sub o ultimă licărire de lumină platoul unde și-a instalat culcușul. El ajunge cu mare greutate pe Coasta mare, dar, de îndată ce pune piciorul pe ea, îl tulbură sgomotul unui gâol puternic...

O formă mai neagră decât negrul întuneric care-l împresoară, i se avântă în cale. Și mai înainte de a avea vreme să scoată un strigăt, el cade răsturnat pe spate și leșină, cu pieptul găurit de micul corn al taurului.

III.

Când își revine în fire, luna rotundă plutește pe ceriuri. Lumina ei umedă și fină scaldă cercul de ghețari dimprejur, și, dela strâmtoarea Sulfului până la Mont-Pourri, suprafața zăpezii strălucește ca o floare de schintei revărsate peste niște partere de cristal.

Lui Hugnes Barros îi e tare frig.

Dă să se secole, dar la mișcarea pe care o face, o durere atroce îl mușcă în stomac și mâna cu care și-l apasă îi e naclăită și roșie de sânge.

Atunci și-aduce aminte de cele petrecute.

Vreă să suspine, dar își sfârșește oftatul cu un geamăt. Se simte atins adânc și în singurătatea aceia îl prinde o spaimă, așa cum n'a cunoscut-o niciodată. Frigurile îi înfioară trupul și îi halucinează ochii. În față, Muntele Blanc îi pare că se înalță până la lună, și, pe coastele lui, joacă Aleea Albă și Ghețarul Ghețarilor.

Păstorul chiamă cu nebunie. Vocea lui frântă care-l înspăimântă, răsună în deșertul și tăcerea universală. Oile și câinii dorm.

Încet, noaptea se scurge și se risipește în fața aurorei.

Soarele răsare sub arcu-i triumfal, ale cărui colori supranaturale sunt: albastru de aur, roș de perla, cenușiu de jeratec.

Orbit de lumină, Barros încearcă să-și mulțumească groaznica curiozitate, privindu-și rana. Suferința lui e oribilă. El își apasă pumnii pe buzele ranei și această cheltuială de puteri îi alină un moment durerea; sângele lui ce s'a închegat pe iarbă scânteiază și se confundă cu bruma albă. O sete arzătoare îl sfășie, dar nu poate pune mâna pe burduf, care i-a lunecat pe spate în timpul căzăturii.

În vremea asta, câinii surprinși de neobișnuita sa întârziere, latră în cor, și oile flămânde, deranjând fragila lor închisoare, dau fuga behăind în iarba proaspătă. Încurând turma nu va mai fi decât un punct imperceptibil.

Apoi păstorul aude la o mică distanță, aprigele sughițuri ale taurului setos de iubire. Și lui Hugnes nu-i pare rău de această apropiere: dimpotrivă, ar voi

ca dobitocul să se avânte iar asupra-i și să-l sfârșească. Altmintrelea, cine știe cât se va chinui până la moarte, ca un blestemat?

...Dar iată-l cuprins de o neliniște subită: ce se petrece mai încolo?...

Un grup de indivizi se scoboară de pe catări și urcă pe jos cornul extern al muntelui Jouvot: patru bărbați și două femei în toalete deschise.

Barros deslușește limpede siluetele lor profilându-se în aerul gol, precum și brațele lor înarmate, cu ochiane, pe cari le îndreptează către liniile mari ale peisagiului.

El se exasperează văzând că ei nu privesc nici măcar o singură dată înspre partea lui; o milă față de sine însuș îl cuprinde, în timp ce umbra nemăsurată a oamenilor, care aproape l'a atins, se depărtează.

El îi imploră slab cu gestul și cu vocea. Încercările lui sunt zadarnice. Turisții își văd de drum fără să-l fi zărit; numai taurul răspunde la plânsetul lui prin alte plânsete.

Hugnes murmură:

„Crapă-i și pe ei, spurcăciune!“

Se gândește la nenorocirea a cărei victimă este. Niciodată n'a avut noroc. Cu toate acestea n'a fost rău în viață... Și împrejurările existenței lui îi defilează în memorie. El revede mai ales epoca în care l'au împedat de a rămâne soldat, și ceasurile când s'au născut cei trei copii ai sei... Își mai aduce aminte de fizionomia liniștită a unui vecin în momentul când l'a văzut dându-și sufletul, înconjurat de a sei.

...Ziua se scurge; soarele s'a voalat.

O brumă deasă intră în Franța pe drumul ei obișnuit, prin Petit-Saint-Bernard, unde se condensează; apoi, luncând repede, ea ajunge pe Coasta mare, deasupra căreia începe să-și plimbe procesiunile, însoțite de innurile vântului.

Hugnes Barros nu mai deslușește nimic pe pământ. O spaimă ușoară îi ferbe la colțurile buzelor, spasmuri dese îi cutremură membrele. Printr'o supremă efortare, el se ridică încet-încet, și izbuteste să șadă jos.

Și moare, așa, pe șezut, cu ochii vagi, ca o ființă care se deșteaptă.

Tad. de ADRIAN CORBUL

O O O

A plecat și ea acuma...

*A plecat și ea acuma,
Fără știre, fără veste,
Și s-a rupt deodată firul
La poveste.*

*Ochii mei senini, azi tulburi
Cată lung și dornic cată
Pe vreo stradă, ca s-apară
'Ngândurată.*

*Dar pe străzi acuma vântul
Frunze moarte și uscate
Val-vârtej alungă 'n goană
Și le bate.*

*Vine toamna și în suflet
Gânduri triste și nebune,
Tulburând seninătatea,
Ea azi pune.*

RADU MĂRGEAN

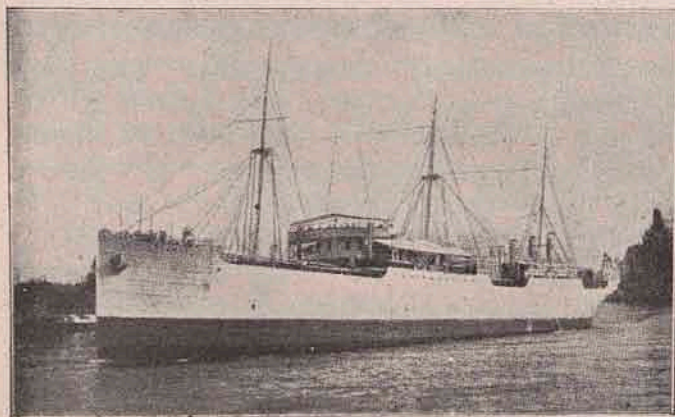
O O O

Căderea frunzelor în timp de toamnă.

T. L. BLAGA

Înainte ca natura să se pregătească la somnul de peste iarnă, se mai învălește încă odată într-o haină minunată, admirabilă, în haina de toamnă. Ce privește frumoasă ne oferă vălul gălbiniu-roșietic, ce se așează peste verdele de până aci al pădurilor, și cât farmec. Galbenul deschis se amestecă cu galbenul închis, pentruca la vârf să treacă pe nesimțite în roșu-ruginiu. Ochiul se desfătează necontenit la fiecare moment în alte și alte peisaje. Și cu toate sentimentele, ce le încercăm, ca și cum am fi pierdut ceva scump nouă, bucuros alergăm în pădure, pentru a ne delecta în frumsețile ei de toamnă.

Felul cum a ajuns natura la haina aceasta splendidă încă nu e tocmai clar. Știm atât, că verdele frunzelor provine dela o substanță de culoare verde numită *clorofil*. Am zis de culoare verde, însă culoarea aceasta nu e ceva inherent clorofilului, după cum nu e culoarea nici unui corp o proprietate inherentă a sa, ci devine vizibil în culoarea aceasta abia după ce razele soarelui acționează asupra sa. Prin urmare nici decât nu suntem dispuși a presupune, și a crede, că substanța aceasta verde se colorează în timp de toamnă în roșu și în felul acesta ar provoca haina galbenă-roșietică a toamnei. Lucrul nu e tocmai așa simplu. Culoarea roșie nu are nimic de-a face cu cea verde de peste vară. Totuș, cum ne explicăm atunci fenomenul acesta?

Vaporul danez „Fionia“, care e mănânat de motoare electrice, în loc de vapori, ca alte corăbii. Are un avantaj mare prin asta, anume, nu are nevoie de cărbuni și magazine pentru a-cestia nu are, rămânându-i astfel locul acela pentru călători.

Vedere de mare: Un apus liniștit pe coastele Sardiniei

Frunzele verzi absorb *acid carbonic* prelucrându-l în laboratorul lor. Lucrarea aceasta însă în laboratorul frunzelor nu se poate îndeplini în mod corăspunzător, decât pe lângă condiția să aibă apă în deajuns. Aceasta se și întâmplă peste vară, când e umezeală destulă. Toamna însă umezeala începe să scadă, acidul carbonic din frunze nu se mai poate prelucra în mod atât de perfect ca mai înainte și urmarea e, că în frunze se acumulează din ce în ce tot mai mult acid carbonic, sunt suprasaturate, cum am zice, cu acid carbonic. Rezultatul acestei supraîncărcări e, că frunzele își pierd încetul cu încetul culoarea verde. Acidul carbonic neprelucrat în lipsa unei umezeli corăspunzătoare acționează asupra celorlalte substanțe a frunzelor și în felul acesta se naște culoarea palidă a toamnei.

Cumcă de fapt umezeala joacă o rolă esențială în culoarea de toamnă, aceasta o probează și exemplul următor. În ținuturile calde și secetoase arborii poartă în sezonul ploilor o bogăție de frunze. Când însă vine seceta, cea mai mare parte a arborilor își aruncă frunzele ca o podoabă, ca niște organe de prisos. Abia atunci când terenul câștigă din nou umezeală suficientă, arborii încep să se împodobească cu frunze.

Mulți sunt predispuși a crede, că bruma și vânturile de toamnă despoaie pomii de frunze. Că lucrul nu e tocmai așa, aceasta ne-o probează doar în deajuns cireșii și cei mai mulți pomi roditori ai noștri, cari își aruncă frunza încă mult înainte de ce le-ar pișcă, cum se zice, frigul de toamnă. Fapt e, că bruma și vânturile de toamnă favorizează mult căderea frunzelor. Dacă a înghețat, de pildă, într-o noapte de Octomvrie și ieșim a doua zi înainte de ameazi la plimbare într-o promenadă sau în grădină, ne surprinde ploaia de frunze, ce a căzut.

Bine, bine, vor zice unii, dar arborii înșiși sunt absolut pasivi la căderea aceasta a frunzelor? Nu sunt pasivi în procesul acesta și iată pentru ce nu.

Toamna și cu deosebire iarna, când terenul e înghețat, frunzele nu sunt aprovizionate cu apă suficientă, pentru că nu pot fi în lipsa de umezeală. În laboratoarele frunzelor stagnează, încetează orice lucrare și urmarea e că frunzele devin organe superflue. Ele cer nutremânt și umezeală și-n schimb nu prestează nimic. Atunci în sfârșit întrevine arborele și aplică zicala „cine nu lucrează, nici să nu mănânce“. Începe să detragă din frunze toate substanțele nutritive și plăsându-le în anumite camere de rezervă, de pildă în rădăcini, le păstrează, pentru ca la primăvara viitoare să le împărtășe din nou în singuraticile părți ale organismului său. Frunzele acestea nu mai au nici un rost pentru mine, zice arborele, pentru-că nu-mi mai fac nici

cel mai mic serviciu, iar răsplata în nutremânt e cu mult prea mare în raport cu podoaba, singurul lucru ce mi l'ar putea oferi. Aceasta nu e economic, prin urmare la o parte cu ele. Arborele își aruncă frunzele și în chipul acesta poate iernă mai ușor și mai comod. Un gest al naturii demn de imitat și atât de puțin imitat de oameni. Prin urmare însuși arborile își află mare interes la căderea frunzelor toamna. — Presupunând, că arborii nu și-ar pierde toamna verdețea, sigur ar trebui să se prăpădească în cele mai multe cazuri.

Am zis mai înainte, că arborele detrage toamna substanțele nutritive din frunze. Detracțiunea aceasta nu o poate îndeplini numai dacă substanțele respective sunt stare lichidă, stare pe care nu o aflăm, ci trebuie mai întâi preparată, prin ce? Probabil prin culoarea și lumina cea roșietică. Dacă admitem ipoteza aceasta, atunci am aflat și motivul pentru ce îngălbenesc și înroșesc frunzele toamna.

Cumcă toate substanțele din frunze călătoresc toamna în camerele de rezervă, aceasta nu se știe sigur. E mai presus de orice îndoială însă, că zaharul și scrobeala întreprind călătoria aceasta, pentru că planta nimic nu lasă să se piardă, ceea ce ar avea cât de puțină valoare pentru sine. Dacă ne luăm osteneală și examinăm, sub un microscop o frunză căzută îngălbenită, vom vedea, că celulele sale sunt absolut deșerte și uscate, ceea ce probează de fapt afirmația dinainte.

Chiar și frunzele căzute însă nu se pierd în economia naturii, ci sivesc în primul rând la gunoirea, îngrășarea terenului. Încă o pildă, cu câtă economie operează natura cu elementele sale.

Cum face arborele pentru a-și arunca toamna frunzele devenite de prisos? N-avem decât să examinăm să zicem o frunză căzută de castan. Vom vedea, că la locul unde se termină coada frunzei, adecă locul cu care răsărise din ramură, se află o umflătură noduroasă. Umflătura aceasta a provocat-o castanul, cu ce scop vom vedea. Ea îndepărtează singuraticile

celule de-olaltă, laxează țesăturile și prin aceasta coada frunzei nu mai e atât de bine fixată de ramură ca mai înainte, astfel încât cea mai ușoară adiere de vânt o poate desprinde. Mai contribuie apoi și următoarea împrejurare. În jurul umflăturii pe deoparte, pe de altă parte în interiorul celulelor se adună umezeală, care în nopțile recoroase de toamnă îngheață prefăcându-se în mici cristale. Dimineața, când începe a se încălzi, cristalele de gheață se topesc și prin aceasta s-a decis și desprinderea frunzelor. În felul acesta ne putem explica ploaia de frunze din zilele de toamnă, ce urmează după nopțile reci și pentruce unii și alții sunt dispuși a crede, că căderea frunzelor o provoacă frigul nopților de toamnă.

Totodată ni se clarifică și-un alt fenomen, anume faptul, că arborii din ținuturi muntoase, dela munte îngălbenesc înaintea celor dela șes. Amintisem mai înainte și știm acum, că îngălbenirea, înroșirea frunzelor stă în strânsă legătură cu transportul de apă, ce-l primesc. La locuri mai ridicate, la munte lipsa de umezeală se începe mult mai curând ca la șes, prin urmare și frunzele arborilor dela munte trebuie să îngălbenească mai curând.

Sunt în sfârșit plante, la cari îngălbenirea frunzelor durează și se îndeplinește abia în două-trei săptămâni, iar altele, la cari procesul acesta ține două-trei zile. Sunt proprietăți individuale de neam, întocmai ca și la oameni.

Cluburi ciudate...

Astăzi vieța de club dispăre în cetul cu 'necetul, căci localurile acestea de mare însămnătate pe vremuri, astăzi sunt tot mai mult înlocuite cu cafenelele. Eră o vreme, când întreagă inteligența unui oraș, umblă regulat la clubul, căruia îi aparțineă, și 'n seri posomorâte de toamnă, când izbiă ploaia 'n geamuri, — în localul de club, după fereștile coperte cu perdele grele, eră numai râs și seninătate. Câte vise nu se zămisla în astfel de seri în aerul acela închis, plin cu fum de țigaretă, câte planuri de vieță și câte prietini! Ceasurile de seară erau așteptate întotdeauna cu dragoste și fiecare domn, ce se respectă, cum începe să se țese amurgul, își luă pălăria, pardisiul și porniă gânditor și tacticos, făcând soției un gest plin de înțeles și rostind în pripă un: la revedere, — porniă la club, să se mai desmortească...

Astăzi vieța aceasta patriarhală

în felul ei se perde din ce în ce mai mult. Cluburile de altădată, casinele, sunt goale și pustii, pe mese a tras praful covor de-un deget și numai arare dacă mai vezi pe cineva privind pe fereastra casinei, curios să vadă nu zărește pe cineva înlăuntru. Se umplu în schimb cafenelele, cari însă niciodată nu pot înlocui cu adevărat vieța de club. Prea multe elemente se strâng aici, prea cu oameni de tot felul ești la un loc, ca să te simți bine. În orașul Londra pentru asta mulți nici nu cercetează cafeneaua, ci-și fac cluburi proprii, dar aceste cluburi sunt de tot ciudate și se organizează îndeosebi după naturelul oamenilor de-o pănură. O foaie engleză: „Standard“, face un raport despre cluburile acestea ciudate și scoate la iveală multe lucruri interesante din vieța lor. Între ele amintește mai întâiu *Clubul vițelul de aur* și *Clubul pisica neagră*. Amândouă sunt foarte cunoscute în Londra și țintă hotărâtă nu au. Sunt

BALADA DRUMEȚILOR

Pe-aleele pierdute sub ramuri despletite
Stă bancă lângă bancă la margini de cărări,
Acolo trag drumeții, să doarmă peste noapte
Scălțați în scânteerea sclipirilor din zări...

...S'ascunde luna 'n neguri, cresc umbre uriașe
Și printre bolți de ramuri bat picurii mărunți,
Melinii se 'nfioară, iar vântul povestește
S'adoarmă lin drumeții cu pălmile pe frunzi...

Melinii se 'nfioară, iar vântul povestește
Cu crinii 'nvinși de vraja pribegilor zefiri,
S'abat arar pe cale ecouri de talangă
Ș'aduc din depărtare parfum de trandafiri...

...S'a potolit orașul cu turnuri fuguiate
Pierdut în frământarea atâtor alergări...
Și toate fac departe... doar vântul mai colindă
Purtând în grai crâmpie de jalnice oflări...

...Tresar acum-acuma fântânile cu cumpeni,
Pier negurile sure și stelele sclipesc,
Iar vântul prin alee, desmeardă pe drumeții
Ce-adorm cu fruntea 'n palmă și nu se mai trezesc

T. MURĂȘANU

un fel de localuri de convenire ale burlacilor, unde acești oameni lipsiți de farmecul vieții casnice, caută distracție și societate.

Unul mai interesant și tănuț e *Clubul spiritelor*, ale cărui nisuiți sunt puțin cunoscute. Activitatea clubului acestuia a fost multă vreme necunoscută, deoarece membri lui juraseră discreție. Acum însă e știut, că clubul spiritelor în fiecare săptămână ține o adunare, la care iau parte o mulțime de oameni de știință, între cari se numără și învățatul englez Ramsay.

Cu vreo douăzeci de ani mai înainte în New-York se înființase *Clubul bobul negru de linte*. Membri ai acestui club erau patruzeci de inși și în fiecare an țineau o ședință de câteva minute. La ședința aceasta puneau pe masă o roată de noroc cu treizeci și nouă boabe albe de linte și un bob negru. Cel care trăgea bobul negru, avea voie să se însoare și clubul îi aranjă locuința, îi făcea pregătirile și îi da o miie

de dolari pentru călătoria de nuntă. Membru al acestui club putea fi numai cine avea logodnică secretă. Un membru al clubului odată s-a sinucis, deoarece la 8 ședinți n-a tras niciodată bobul negru de linte. Eră îndrăgostit tun și n-a mai avut răbdare să-și aștepte norocul, ca să tragă bobul negru.

Tot în New-York s-a înființat nu de mult și *Clubul celor fericiți fără pereche*. Membri al acestuia erau numai dame, cari nu voiau niciodată să se mărite. Purtau insignii un ac de cravată, în care eră gravat Amor cu capul plecat, înaintea lui săgeți rupte. Pentru membrele clubului erau ficsate și pedepse. Pentru un sărut primit dela bărbat se plăteă pedeapsă un dolar, pentru logodire doi dolari, iar pe dama care se mărită, o eschideau din club.

În Cauzas este *Clubul răzbunătorilor*, care are membri numai bur-laci. Aceștia disprețuesc pe membrul, care se căsătorește, chipul lui îl așează într'o sală mare, numită „galeria mișeilor“.

Unul dintre cele mai interesante cluburi ale Londrei este *Clubul suspinelor*. Membri acestuia în fiecare săptămână țin o convenire, la care tac cu toții, șezând duși pe gânduri. Fiecare trebuie să-și reamintească zilele trăite, să-și aducă aminte de iubitele credincioase și necredincioase și de dragostile trecute. Membri au datorința să aducă la convenire și trofeele de iubire: o mănușă de-a iubitei, o floare veștežită, o batistă de mătăasă, ori alte nimicuri ce le are dela cea perdută și acestea le strâng la piept și oftează, pe ceas cel puțin de douăzeci de ori. Cine oftează de mai puține ori e aspru pedepsit în bani.

Unul mai puțin interesant e *Clubul celor fără nas*. Membri acestuia odată pe lună iau cina împreună și pe masă vine mai întâi un purcel cu nasul tăiat. Din *Clubul celor cu nas lung*, fac parte mai ales artiștii și poeții din Paris, iar din *Clubul ucigașilor* aceia, cari au omorît în duel cel puțin un om. În ședințele clubului fiecare are să-și spună is-

toria duzelor sale, cu toate peripețiile ei.

Mai este apoi *Clubul groșiștilor*, cu membri lui bogați, dar zgârciți la culme. Cel care e mai zgârcit dintre membri căpătă premii. Aceștia umblă în haine soioase, toate petecite, cu ghetele rupte, fără călcâi și fără talpă și totdeauna flămânzi. Despre un președinte al acestui club spune odată Dickens, că eră un schelet, sub hainele lui rupte auziai par'că i-ar sună oasele. Dickens, Thackeray, Henri Lewes și David Masson, oameni celebri englezi luau adese parte la convenirile acestui club.

Cel mai interesant fusese pe vremuri *Clubul permanent al bicherilor*. Localurile acestui club conform regulamentului, nu eră permis să rămână niciodată goale. În ele deapurruri erau petreceri, chefuri și benchetueli. Ședința primă a durat 20 de ani și numai focul cel mare din Londra i-a pus capăt. Când izbucnise focul erau la club peste o sută de membri și numai unul a părăsit localul să-și mântuie viața; ceilalți au refuzat să-l părăsească sub pretext, că aceasta o oprește regulamentul. Bicherii au fumat într'una și au beut, și după foc s-au aflat în ruinele caselor arse 1000 de chilograme de tutun, 10.000 de sticle cu vin, 20 buți de rachiu și 1000 de lulele.

R. M.

Regina costumelor.

Așa o numesc americanii, cu toate că n-au dreptate. Atributul acesta splendid, înțeleg să-l dai unei femei, care escelează prin minunate croiuri de costume, adevărate creațiuni ale inteligenței ei, dar nu-l poți da cu adevărat doamnei Esther Moreland, care are capriciile să nu poarte nici un rând de haine de douăori. Dna aceasta tinără, cu adevărat americană, a pus în vara aceasta în uimire tot publicul dela băile Newport, prin aceea, că în fiecare zi purtă două-trei costume, fiecare numai odată. O haină dată odată jos de pe trupul ei, a doua oară nu o mai luă, și omul mereu o vedeă iară

și iară în alt costum. Lucsul acesta nebun, al dnei Moreland, întrece toate lucsurile până acum cunoscute ale miliardarilor americani și mai nu mai e luc, ci curată nebunie. De aceea nu „regina costumelor“ e atributul ce i s-ar cuveni dnei Esther Moreland, ci mai degrabă „maniaca costumelor“.

O O O

Cărți primite la Redacție:

A. Lupeanu: „De vorbă cu sătenii“, un volum drăgălaș de îndemnuri și gânduri adresate țăranilor noștri, scrise într'o limbă populară frumoasă și în acelaș timp și literară. Prețul 70 bani.

O O O

Scrisori dela Redacție

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

X. Începutul e frumos și are multă poezie. În partea a doua însă versurile sunt mai puțin poetice, rimele căutate, iar sfârșitul e slab în comparație cu începutul aieva frumos și plin de simțire. — Titula „Serenadă“, nu prea congruiază cu poezia, mai corect, nu-ți prea reușește s'o faci să congrueze. — Trimite-ne încă, și vom publica bucuos, dacă găsim ceva bun, ce ar putea să-ți servească și dtale cât de cât spre bine.

O O O

GHICITURI

Ghicitura din numărul trecut au deslegat-o: Mihail Ogorean, Aurica Peicu, N. B. Stănilă, D. Voina E. Lupea, Aurora Telescu, Florica Oprean, Grigorie Antal, Petru Șandru, Anuța Sima, Lucia Moșoiu, Laurențiu Maximilian, Ludovic Tot, Cornelia Pelles, Veturia Sabo, Leon Bârsan și Petru Rimbaș. Deslegarea e: consonantele sunt: p, r, s, t; cuvintele: prost, părăsit, spirit. — Premiul l-au dus: Florica Oprean, Cenadul Sârbesc; Lucia Moșoiu, Bran; Laurențiu Maximilian, Brașov.

În urma speselor mari ce le reclamă redactarea revistei noastre, suntem nevoiți a rugă din nou pe onor. noștri abonați să-și achite fără amânare restanțele și să reînnoiască abonamentul!